

Notitie vleermuisonderzoek Laanzichtsweg 8a te Oldebroek

Projectgegevens

Opdr. gvr.: Familie Van Engelen
Betreft: Vleermuis- en marteronderzoek
Opgest.: J. Mossink BSc, ecooloog
Contact: mossink@ruimtevooradvies.nl, 06 83222610
Datum: 05-10-2020

Project: Sloop en nieuwbouw
Locatie: Laanzichtsweg 8a, Oldebroek
Uitvoering: Ruimte voor Advies BV

1. Aanleiding, locatie en doel

Onderhavige rapportage beschrijft de resultaten van een vleermuisonderzoek uitgevoerd op de locatie Laanzichtsweg 8a in het buitengebied van Oldebroek. De initiatiefnemer is voornemens om een nieuwe woning en bijgebouw te realiseren. Hiervoor is een bestemmingsplanwijziging (agrarisch naar wonen) vereist. De huidige woning wordt gesloopt, evenals vijf bijgebouwen (afbeelding 1). Vervolgens worden een nieuwe woning en bijgebouw gerealiseerd en wordt het geheel landschappelijk ingepast. In april 2020 heeft Dhr. J. Mossink, ecooloog van Ruimte voor Advies, een ecologische quickscan uitgevoerd om de mogelijke effecten van de ingreep op de beschermde natuurwaarden in kaart te brengen. Uit de quickscan is gebleken dat de te slopen woning in potentie geschikt is als vaste rust- en verblijfplaats voor diverse soorten gebouwbewonende vleermuizen zoals gewone dwergvleermuis, ruige vleermuis en laatvlieger. De geplande werkzaamheden leiden dus mogelijk tot aantasting of vernieling van beschermde soorten/verblijfplaatsen van vleermuizen. Bovendien kon naar aanleiding van quickscan de aanwezigheid van de bunzing, wezel en steenmarter niet worden uitgesloten. Ook hier is nader onderzoek nodig om vast te stellen of deze soorten voorkomen, en welke effecten de ingrepen mogelijk kunnen hebben op hun leefomgeving.

Om vast te stellen of vleermuizen daadwerkelijk gebruik maken van het gebouw als verblijfplaats is gericht onderzoek uitgevoerd naar vaste rust- en verblijfplaatsen conform de richtlijnen van het Vleermuisprotocol 2017 (opgesteld door o.a. Netwerk Groene Bureaus en Zoogdiervereniging). Dat wil zeggen vijf gerichte, nachtelijke veldbezoeken in geschikte periodes (15 mei -15 juli en 15 augustus- 30 september) en bij gunstige weersomstandigheden om aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen te onderzoeken. Voor de aanwezigheid van marterachtigen is in een optimale periode (namelijk de voortplantingsperiode) gedurende 12 weken een tweetal cameravallen met lokmiddel geplaatst.

De huidige woning van de initiatiefnemer, vroeger in gebruik als melkveestal, zal worden gesloopt. Hetzelfde geldt voor 5 andere bijgebouwen. (afbeelding 1 (D t/m F) Deze bijgebouwen bestaan uit verschillende stalletjes en schuren die in matige tot slechte staat verkeren. Op het erf staan verder een grote boerderijwoning en een kapschuur (afbeelding 1, A en B), welke buiten de ingreep vallen. Zoals in de quickscan aangegeven zijn uitsluitend beide woningen geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Wat betreft de te slopen woning gaat het om scheefliggende dakpannen die toegang bieden tot de ruimte tussen pannen en dakbeschot, nokpannen waar het cement is afgebrokkeld en daarnaast enkele opstaande loodslabben. De noordelijke kopse kant heeft geen geschikte openingen. De woning heeft geen spouw, daklijsten of overige plekken die geschikt zijn voor vleermuizen. Het erf ligt relatief open in het landschap zonder noemenswaardige beschutting van hagen, singels of houtopstanden. Bomenrijen bevinden zich wel langs de Laanzichtsweg en ten noordoosten van het perceel. Hier

Afbeelding 1: Globale ligging onderzoeksgebied (rode cirkel) ten opzichte van de omringende dorpen en de Veluwe. (Bron: GoogleMaps).

Afbeelding 2: Plangebied met de huidige situatie en de te slopen gebouwen. Bron: BNL Nunspeet, 14-02-2020.

Afbeelding 3: Het erf vanaf de oprit ter hoogte van de Laanzichtsweg gezien, met links beide woningen en rechts een te slopen schuur.

Afbeelding 4: De te slopen woning gezien vanuit noordoostelijke hoek.

Afbeelding 5: Beide woningen gezien vanuit zuidoostelijke richting, met links de te slopen woning en rechts de te behouden boerderijwoning waaraan geen ingrepen zullen plaatsvinden. Rood omcirkeld de aangetroffen verblijfplaats van gewone dwergvleermuis.

Afbeelding 6: Voor vleermuizen geschikte openingen in de dakconstructie.

Afbeelding 7: Nog meer openingen in de vorm van opstaande en scheefliggende pannen.

Afbeelding 8: Locatie van één van de cameravallen.

Afbeelding 9: De te behouden kapschuur, door kerkuil af en toe gebruikt als rustplaats. Ook tijdens de inventarisaties werd de kerkuil enkele keren gezien.

05 oktober 2020

staan rijen met forse Amerikaanse eiken. Deze bomenrijen zijn in zuidelijke richting verbonden met het uitgestrekte bosgebied van de Veluwe. Op enkele tientallen meters ten noordoosten en oosten van het erf ligt een houtsingel bestaande uit zomereiken en struweel. In de directe omgeving van het plangebied liggen verder enkele melkveebedrijven en andere agrarische bedrijven. De omgeving bestaat verder uit agrarische graslanden en maïsakkers in noordelijke richting en een afwisseling van houtopstanden en kleinschalige graslanden in westelijke en zuidelijke richting.

Hieronder volgt een beschrijving van de werkwijze, gevolgd door resultaten en advies.

2. Methode

Op de onderzoekslocatie zijn vijf gerichte inventarisaties uitgevoerd (zie tabel 2.1). Voor het onderzoek zijn de richtlijnen van het meest recente Vleermuisprotocol (versie 2017) gevolgd. Doordat niet alle kanten van de woning potentiële verblijfsplaatsen zijn, zijn de inventarisaties uitgevoerd door J. Mossink, ervaren vleermuisdeskundige van bureau Ruimte voor Advies. Voor het vleermuisonderzoek is gebruik gemaakt van een zogenaamde batdetector met opnamefunctie (Pettersson d240x & Echometer Touch 2 Pro met opname functie), zichtwaarnemingen, verrekijker en zaklamp.

Voorafgaand aan de eerste vleermuisinventarisatie op 2 juni zijn er twee cameravallen met als lokmiddel een blikje vis (type Struikrover 3.5) op het terrein geplaatst. De struikrover is een geschikt detectiemiddel voor alle in Nederland voorkomende marterachtigen. De camera's zijn op 15 juli tussentijds gecontroleerd en op 31 augustus opgehaald. In totaal hebben de camera's dus ongeveer 12 weken op locatie gestaan.

Tabel 2.1 Overzicht inventarisatiemomenten vleermuizen Laanzichtsweg 8a te Oldebroek

Datum	Periode-Temp-Weer	Doelsoort inventarisatie
02 jun 2020	21.51-23.55, 20-17°C, helder, W 2	Vleermuis zomer-/kraamverblijf
30 jun 2020	03.20-05.23, 15-14°C, bewolkt, ZW 2-3	Vleermuis zomer-/kraamverblijf
15 jul 2020	21.50-23.55, 15°C, windstil	Vleermuis zomer-/kraamverblijf
31 aug 2020	21.40-23.40, 13-11°C, bewolkt, N 1	Vleermuis paarverblijfplaats
23 sep 2020	04.00-06.00, 13°C, bewolkt, NO 3	Vleermuis paarverblijfplaats

Tabel 2.2 Overzicht inventarisatiemomenten marterachtigen Laanzichtsweg 8a te Oldebroek

Datum	Tijdstip	Doel
02 jun 2020	21.30-21.45	Plaatsing cameravallen
15 jul 2020	21.35-21.45	Checken camera's, lokmiddel vervangen
31 aug 2020	21.30	Ophalen cameravallen

3. Resultaten inventarisaties

3.1 Verblijfplaatsen vleermuizen

Tijdens de inventarisaties zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen in de te slopen bebouwing. Wel is een paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis vastgesteld in de grote woonboerderij (Laanzichtsweg 8) naast de te slopen woning. Een kier tussen de gevel en overstek vormt de toegang tot de verblijfplaats. Via deze opening kan de spouw bereikt worden. Het is aannemelijk dat

deze verblijfplaats jaarrond in gebruik is door kleine aantallen gewone dwergvleermuizen.

Het enige andere voor vleermuizen geschikt gebouw op het erf betreft de te slopen woning met huisnummer 8a. Vleermuizen vertoonden geen enkele interesse voor het te slopen gebouw. Alle waarnemingen van vleermuizen boven het erf waren terug te voeren op de verblijfplaats in de naastgelegen woning of vleermuizen die vanaf elders het plangebied passerden of aandeden om te foerageren. Tijdens alle onderzoeken zijn gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis aangetroffen. Op 15 juli en 31 augustus werd een ruige dwergvleermuis gedetecteerd. Op 15 juli betrof het een overvliegend exemplaar rond 23.10. Op 31 augustus foerageerde een ruige dwergvleermuis enige tijd tussen het erf en de bomenrij langs de Laanzichtsweg. Laatvlieger verscheen tijdens de avondbezoeken telkens ruim na zonsondergang (tussen 45 en 60 minuten na) vanuit oostelijke richting. Op 2 juni en 31 augustus werd enige tijd boven het erf gefoerageerd. Tijdens de overige rondes werd de laatvlieger slechts overvliegend waargenomen. De vliegrichtingen en tijdstippen waarop de soort werd waargenomen duiden op waarschijnlijke verblijfplaatsen in bebouwing langs de Bovenstraatweg en omgeving of de bebouwde kom van Oldebroek. Dit is echter niet met zekerheid vast te stellen aan de hand van het onderzoek. Een verblijfplaats in de te slopen woning is wél uitgesloten. Laatvliegers zijn bij het uitvliegen (en soms ervoor) namelijk duidelijk te horen waardoor dit zeker was opgemerkt tijdens het onderzoek. Rosse vleermuis is in Nederland een boombewonende soort. Verblijfplaatsen in de woning zijn dan ook uitgesloten. Wel werden opmerkelijk grote aantallen rosse vleermuizen gezien en gehoord, soms zelfs voor zonsondergang. De aanwezigheid concentreerde zich rond zonsondergang vooral rond de Laanzichtsweg. Hoogstwaarschijnlijk bevinden zich in de omgeving van het plangebied één of meerdere verblijfplaatsen van rosse vleermuis langs de Laanzichtsweg of de houtopstanden ten westen ervan. Later op de avonden en in de nachtelijke uren was er sprake van een ruimtelijke spreiding in activiteit waarbij er bijvoorbeeld ook ten noordoosten van het plangebied en boven het erf gefoerageerd werd. Samenvattend hebben de ontwikkelingen geen invloed op vaste rust- of voortplantingsplaatsen van vleermuizen.

3.2 Foerageergebied en vliegroutes

Het erf is onderdeel van foerageergebied van in ieder geval gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis. Het belang als foerageergebied is gering gezien het beperkte oppervlak en de vele alternatieven in de directe omgeving in de vorm van bosranden, bomenrijen en andere erven. Van aantasting van essentieel foerageergebied is daarom op voorhand geen sprake. In de nieuwe situatie neemt de geschiktheid als foerageergebied naar verwachting toe door de aanplant van nieuwe bomen en een groenstructuur langs de zuidoostelijke erfgrans.

Het erf is geen onderdeel van een vaste vliegroute. Er zijn weliswaar meermaals overvliegende vleermuizen waargenomen, maar het betrof kleine aantallen in verschillende richtingen. De Laanzichtsweg lijkt een belangrijkere rol te spelen als vliegroute. De functionaliteit hiervan komt niet in het geding door de voorgenomen ontwikkelingen.

3.3 Wezel, bunzing en steenmarter

Op de camera's zijn gedurende de onderzoeksperiode geen marterachtigen vastgelegd. De volgende soorten zijn wel waargenomen: huiskat, kip, egel, huismuis, huisspitsmuis, ekster en roodborst. Het feit dat 2 cameravallen in een relatief klein plangebied gedurende 12 weken geen enkele opname van marterachtigen heeft opgeleverd is afdoende bewijs dat het erf geen belangrijke functie voor marterachtigen heeft. temeer

omdat er geen andere gebruikssporen zijn aangetroffen tijdens zowel de quickscan als de terreinchecks bij het plaatsen en controleren van de camera's. Het aanvragen van een ontheffing of treffen van mitigerende maatregelen voor marterachtigen is niet aan de orde.

3.4 Overige bijzonderheden

Tijdens de vleermuisinventarisaties werd enkele keren een kerkuil gezien en/of gehoord. Op 2 juni en 15 juli arriveerde in de loop van het onderzoek een kerkuil uit oostelijke richting om vervolgens enige tijd in de (te behouden) kapschuur te rusten. Tijdens de najaarsinventarisaties werden zowel kerkuil als bosuil en ransuil gehoord in de omgeving. Kerkuil werd éénmaal vliegend ten noorden van het plangebied gezien. Zoals in de quickscan vermeld is de kapschuur een rustplaats die af en toe gebruikt wordt door kerkuil. De geringe hoeveelheid sporen sluiten een belangrijke functie als vaste rustplaats uit, broedgelegenheid ontbreekt op het erf. De ontwikkelingen zullen geen wezenlijk effect op leefgebied van de kerkuil hebben. Op 15 juli werden kort na het verlaten van de locatie een overstekende vos en een ree gezien. Deze hebben geen binding met het plangebied.

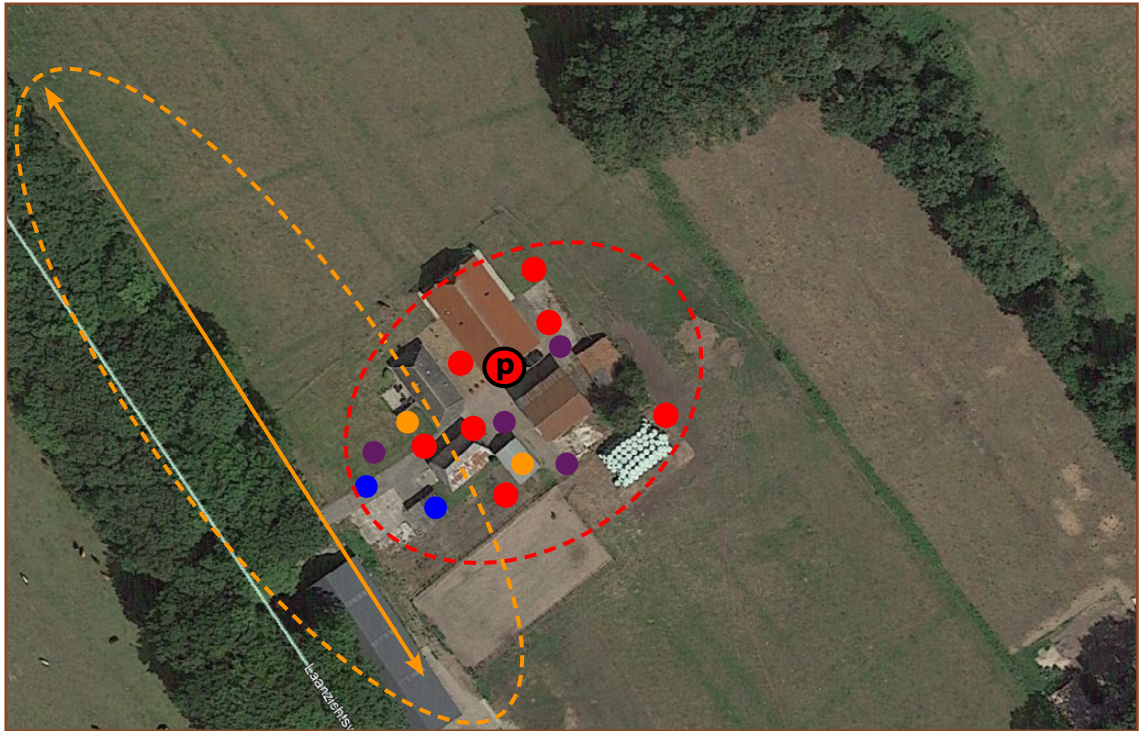
4. Conclusie en advies

- Sloop van de bebouwing leidt niet tot verstoring of vernieling van vaste, jaarrond beschermde verblijfplaatsen van vleermuizen of marterachtigen. De functionaliteit van overige belangrijke onderdelen van leefgebied zoals jachtbiotoop en verbindingsfuncties wordt eveneens niet aangetast. Er is geen ontheffing Wet natuurbescherming nodig voor vleermuizen en marterachtigen. Voor overige soorten kon dit aan de hand van de ecologische quickscan reeds worden uitgesloten.
- Nieuwbouw van de woning biedt kansen voor vleermuizen. Naar verwachting is het mogelijk om op relatief eenvoudige en goedkope wijze ruimte te creëren voor vleermuizen. Het realiseren van verblijfplaatsen kan bijvoorbeeld door ruimtes achter gevelbetimmering of boeidelen toegankelijk te maken, inmetse kasten toe te passen, open stootvoegen in spouwmuren etcetera. Op die manier kan de ingreep een positief effect hebben op (deels) gebouwbewonende vleermuissoorten die in de omgeving voorkomen (gewone en ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis). Wanneer tijdens het aanvullend vleermuisonderzoek geen verblijfplaatsen worden aangetroffen betreft dit slechts een vrijblijvende aanbeveling en geen verplichting.
- Tijdens de werkzaamheden kan enige mate van verstoring voorkomen door het gebruik van verlichting. De kans op verstoring van de vliegroutes en foerageergebied treedt alleen op in de schemering en nachtelijke uren. Is het werken in de avond- en vroege ochtenduren onvermijdelijk, dan zijn maatregelen met betrekking tot verlichting vereist. Dit kan door het gebruik van amberkleurige verlichting en afschermende armaturen en het beperken van de verlichtingshoogte tot maximaal 3 meter. In de periode december -maart zijn vleermuizen niet actief en zijn deze maatregelen niet nodig.

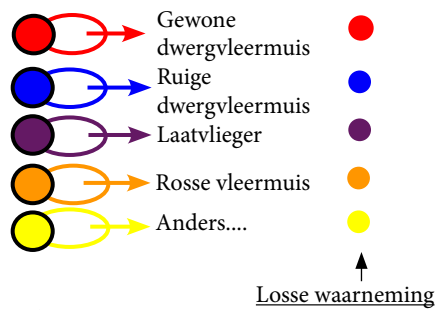
Ter volledigheid worden de volgende punten afkomstig uit de quickscan hier nogmaals benoemd:

- Sloop van de woning en bijgebouwen leidt niet tot aantasting van vaste, jaarrond beschermde nestplaatsen van vogels. Wel kunnen nesten van overige broedvogels aangetast worden, zie volgende punt.
- Tijdens het broedseizoen zijn broedgevallen van algemene broedvogels zoals zanglijster, winterkoning, roodborst, witte kwikstaart, zwarte roodstaart en houtduif mogelijk op het terrein. Het opschonen van het terrein en sloopwerkzaamheden kunnen tijdens het broedseizoen leiden tot het verstoring of vernieling van nesten van algemene broedvogel. Broedgevallen kunnen zich zowel in te slopen bebouwing als in opgaande begroeiing (bomen, struiken) voordoen. Het is van belang om mogelijk verstorende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren of tijdig preventieve maatregelen te nemen om vestiging van broedgevallen te voorkomen. Mogelijke maatregelen zijn het sterkterugsnoeien van opgaande beplanting en ruigtes, verwijderen van houtstapels en dergelijke, het ontoegankelijk maken van bebouwing of juist het verwijderen van dakbedekking. Let op: de meeste maatregelen kunnen pas getroffen worden wanneer het nader onderzoek naar marterachtigen en vleermuizen is afgerond en indien nodig een ontheffing is aangevraagd en verkregen! Dit om te voorkomen dat onbedoeld verbodsbepalingen ten aanzien van deze soortgroepen overtreden worden. Het broedseizoen is geen vastgestelde periode. Indicatief wordt vaak de periode 15 maart tot 15 juli gehanteerd omdat de kans op broedgevallen van veel soorten dan groot is, maar het kan afhankelijk van de soort en klimatologische omstandigheden ook korter of langer duren. Bepalend is de vraag of er sprake is van een broedgeval; zolang het nest bezet is, geldt dat het betreffende nest niet mag worden verstoord. Ontheffing is niet mogelijk.
- Voor soorten als huismus, ringmus en spreeuw biedt de nieuwbouw wellicht mogelijkheden wanneer geschikte nestruimtes gerealiseerd worden onder het pannendak, met inmetSELstenen of andere voorzieningen. Voor mussen is o.a. voldoende dekking in de vorm van bijvoorbeeld meidoornhagen en de resterende coniferenhagen van belang om zich succesvol te vestigen.
- Uiteraard geldt bij de uitvoering de algemene zorgplicht en overige aanbevelingen die volgen uit de quickscan. Aan de zorgplicht kan invulling worden gegeven door de sloopwerkzaamheden met beleid uit te voeren. Geef dieren de kans om te vluchten door voor zover mogelijk in één richting en beheerst tempo te werken.

Legenda

Verblijf-, foerageer- en vlieglocatie

↑
lettercodering
w = winter-; k = kraam-;
z = zomer-; p = paarverblijf

Afb. 10: Verblijfplaatsen, foerageerlocaties en vliegroutes vleermuizen. Losse waarnemingen betreffen slechts een selectie van de daadwerkelijke waarnemingen ter indicatie van waar de vleermuizen werden waargenomen binnen het plangebied. Bron ondergrond: GoogleMaps.